

ΜΑΡΚΌ ΒΟΒΥΌΚ

Марно Вовчок

БІОГРАФІЯ

- Марко Вовчок (літературний псевдонім Марії Олександрівни Вілінської) народилася 10 грудня 1833 р. в маєтку Єкатерининське Єлецького повіту Орловської губернії у збіднілій дворянській сім'ї. Виховувалася в приватному пансіоні в Харкові. На формуванні поглядів письменниці позначилося тривале перебування в інтелігентних сім'ях родичів, зокрема батьків Д. І. Писарева (пізніше — видатного критика й близького друга письменниці). В салоні її тітки К. П. Мардовіної в Орлі збиралися відомі письменники й фольклористи. Там Марія познайомилася з майбутнім своїм чоловіком, українським фольклористом і етнографом О. В. Маркевичем, який відбував заслання в Орлі за участь у діяльності Кирило-Мефодіївського товариства. Проживаючи в 1851 — 1858 рр. у Чернігові, Києві, Немирові на Вінниччині, Марія Олександрівна досконало вивчила життя, культуру, мову українського народу. Пізніше у Петербурзі (1859) вона вже як автор збірки «Народні оповідання» потрапляє в коло таких літераторів, як Т. Шевченко, І. Тургенєв, М. Некрасов, О. Плещеев, О. Писемський, польський поет і драматург Едуард Желіговський. По-дружньому прийняв письменницю також гурток українських культурних діячів у Петербурзі, зокрема колишні кирило-мефодіївці Василь Білозерський, Микола Костомаров, а також Пантелеймон Куліш, який ще до того редагував і видавав її твори.

- Збірка перших творів Марко Вовчок, написаних у немирівський період життя, вийшла в Петербурзі під назвою «Народні оповідання» (1857). У Немирові написані більшість її перших оповідань російською мовою (збірка «Рассказы из народного русского быта», 1859), повість «Інститутка», що її письменниця почала 1858 р. в Немирові, а завершувала наступного року в Петербурзі. Попри те, що до першої збірки «Народних оповідань» увійшло одинадцять невеликих творів (серед них оповідання «Сестра», «Козачка», «Чумак», «Одарка», «Сон», «Панська воля», «Викуп»), вона справила велике враження на літературно-громадську думку. Найвищого мистецького рівня досягає Марко Вовчок у зображенні трагічної долі жінки-кріпачки, яка в тогочасному суспільстві була найбільш гнобленою, приниженою й безправною істотою. Цей образ посідає центральне місце в обох книжках «Народних оповідань», а також у «Рассказах из народного русского быта», «Інститутці».

- З творчістю Марка Вовчка зростає міжнародна роль української літератури. За свідченням Петка Тодорова, проза письменниці у 60 — 70-х рр. XIX ст. мала вирішальний вплив на розвиток болгарської белетристики. Твори Марка Вовчка за її життя, починаючи з 1859 р., з'являються в чеських, болгарських, польських, сербських, словенських перекладах, виходять у Франції, Англії, Німеччині, Італії та інших європейських країнах.

ТВОРЧА СПАДЩИНА

- Дві книги „Народних оповідань“ (1857 — перший том, 1862 — другий том)
- Соціальна повість „Інститутка“ (1859–1861) (початкова назва „Панночка“)
- Історичні казки-повісті „Кармелюк“, „Дев'ять братів і десята сестриця Галя“, „Невільничка“, незавершені — „Гайдамаки“, „Сава Чалий“
- повісті „Три долі“, „Павло Чорнокрил“, „Сестра“, „Дяк“ та інші
- збірка російською мовою „Рассказы из русского народного быта“, повісті „Тюлевая баба“, „Записки причетника“ та інші.
- близько ста перекладів і двохсот книг

ТЕМАТИКА ТВОРЧОСТІ

- життя дітей
- кохання
- побут дорослих
- сите й тупе існування міщанства
- фальш ченців
- паразитичне животіння дворян
- трагізм життя селянства за часів кріпаччини („Горпина“)
- боротьба проти кріпацтва („Ледащиця“, „Інститутка“)

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОСТІ

- внесення нових жанрів і тем
- звернення до фольклорних традицій
- форма розповіді: у творах немає спеціального оповідача, є мистецький. Читач дізнається про все з уст народу
- твори написані пісенною ритмізованою мовою з різноманітними інтонаціями, багатством синоніміки
- Марко Вовчок — основоположниця дитячої української прози
- Марко Вовчок зміцнила основи української соціально-побутової прози
- її творчості характерні висока ідейність, висока художність творів

www.fond-adygi.ru

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ